

Laurențiu ORĂȘANU

DICȚIONAR GETO-DACIC (XXVIII)

OBSERVATOR VULTURAL

Așa cum în observatorul astronomic stau telescoape și lunete, în cel meteorologic – termometre și barometre, în observatorul vultural stau vulturi. Vulturii sunt păsări cu aripi de dimensiuni impresionante, cu ciocul mare, și gheare puternice și ascuțite. Având tot corpul acoperit cu pene, nu e de mirare că vulturii din observatorul vultural ... scriu. Scriu tot timpul. Scriu despre alte păsări. Pe cele cu ciocul și penele mai mici le iau în gheare și le ciocănesc pe toate părțile cu ciocurile lor vulturești, ca nu cumva să îndrăznească să se apropie de observatoarele vulturale.

Până aici n-ar fi nimic deosebit. Și peștele cel mare îl înghițe pe cel mic. Și, dacă Darwin acela va fi crezut când se va întoarce din insulele Galapagos, cum că păsările se trag din pești care s-au târât o vreme ca reptile, atunci și ce naște din șopârlă păsări mici mănâncă.

Noi, cei care scriem Dicționarul acesta, avem mai multe observatoarele vulturale în coastă. În coasta dealului la poalele căruia se află prepeleacul nostru. Nici nu îndrăznim să privim prea des în sus. Și, de fapt, nici nu e nevoie. Deși la oarecare distanță, le auzim foarte des cârâitul. Dintr-un observator vultural tună la megafoane chiar și când e senin afară: „La fila aceea – da, aceea pe care ați predat-o ieri, cu „Revista” – pana n-a fost deloc ascuțită. Nu se înțelege nimic. Ați prăpădit hârtia și arborii patriei de pomană. Habar n-aveți ce-i aceea o filă. Păi, să fi văzut filă de dicționar scrisă de noi, la Observatorul vultural. Să vă spunem noi, că noi le trecem pe toate în revistă. Definiția dată de voi revistei e complet greșită. O revistă e locul în care noi și prietenii noștri scriem bine, iar ceilalți nu scriu deloc, sau scriu prost, și ciripitul lor e ori fals, ori nu se aude. Și, nu în cele din urmă, o revistă – ca de altfel orice publicație – trebuie să aibă ambiție. Și n-are ambiție până nu obține și nu consumă fonduri de la buget, de undeva”.

„Dar și noi am scris asta” – ne zburliam noi, așa, mai mult de formă, la pene. Ne cam obișnuiserăm cu vocile de la megafoane, ni se părea chiar că le recunoaștem. Nu ne mai supărau așa de tare ca la început. Iar, pe de altă parte, vocile tunătoare de la megafoane ne făceau, fără să vrea, un bine: ne trezeau când ne era somnul mai dulce – adică după masa de prânz – și asta era mai bine decât să ne trezească – Zamolxe-păzește – vreo inspecție.

„Și care pene ziceți că-s mai bune la scris?” – am continuat, nu atât din curiozitate, ci mai mult ca să întreținem dialogul. „Am auzit că penele de găscă, așa e?”

„Alo, prepeleacul – tună vocea de departe – lăsați găștele în pace; pot să se întoarcă liniștite la stadiul de reptile. Și-așa au mai păstrat ceva solzi deasupra labelor. Sau pot să facă tot drumul înapoi la pești, să meargă la ocean, că tot le place lor la gărlă. Ați ascultat vreodată cum face găscă atunci când merge? Face: lipa-lipa. Așa vreți să sune Dicționarul vostru? Lipa-lipa? Nu vedeți că sună ca găscă? Pe când la noi, la Observatorul vultural, au preț numai penele care fac pa-ta-pic. Și nu numai la noi: în toate observatoarele vulturale. Când te apropii de ele, ceea ce nu e ușor – doar să îndrăznească cineva să se apropie de observatorul nostru! – auzi de departe numai de pa-ta-pici. Pa-ta-pici în sus, pa-ta-pici în jos, că, dacă zici pa-ta-pici în jos, sar pe tine toate observatoarele vulturale, cu pa-ta-pici grei, de n-o să-i poți duce”.

Asta așa era, exact cum tuna vocea de la megafon. Auzisem și noi toate acestea. Dar ce zicem auzisem, de fapt o simțisem pe penele noastre. Clubul pa-ta-pici-lor era mai puternic decât toate observatoarele vulturale la un loc. Noroc că, de la o vreme, pa-ta-picii nu se mai ocupau de ciripitul păsărelelor la noi în țară, sau pe acolo pe unde migraseră. Nu, pa-ta-picii hotărâseră că a ciripi în limba geto-dacică e ca și cum ai ciripi singur. Nu te aude nimeni. Și, că nu aud alții, alte popoare, ciripitul păsărelelor mici, asta era tolerabil și firesc. Și, oricum, nu era treaba lor. Dar ca alții să fie lipsiți de pa-ta-pic-ul lor vulturesc, ca alții să nu știe că ei scriu sau ciripesc cum n-a mai ciripit nimeni, asta era intolerabil. Trebuia corectat. Trebuia corectat, până când nu se întâmpla, cine știe, vreo revoluție împotriva lui Darwin, prin care maimuțele să ajungă păsări, păsările – reptile, reptilele – pești, și să ne trezim cu tot universul îngrămădit într-o gămălie de ac, fără organul auditiv care să poată aprecia ciripitul lor măiastru.

Și mai era ceva. Pa-ta-picii se temeau de moarte. Se gândeau că orice pasăre pe limba ei pierde. Nu, ei pa-ta-picii nu vor pieri, ca alte specii, ei vor exista, de-a pururi, în alte limbi.

„Pentru început – ziseseră pa-ta-picii, o să luăm noi greul în sternul nostru vulturesc, de-i mai zice și iadeș. Chiar iadul de ne așteaptă, noi nu vom da înapoi. Vom traduce în

alte limbi păsărească noastră vulturească. Nu-i vom exporta pe cioplitorii în piatră. Un ciripit, chiar și tradus, e mai ușor, la avion, decât o pasăre măiastru cioplită în piatră. Nici pe zugrăvi nu-i vom trimite pe alte meleaguri, pentru că ar trebui să încercăm la avion, împreună cu ei, și zidurile bisericilor. Pe cinești – poate că da – dar cu scurt-metraje, ca să nu afecteze prea mult cheltuielile cu traducerile noastre. Și, la urma-urmelor, toți aceștia nu sunt obișnuiți cu migrările. Noi, pa-ta-picii, da.”

Am mai auzit ceva. Că se făcuse vâlvă mare, să fi vrut și nu puteai să nu auzi, ciripeau toți, dar mai tare pit-pa-lacii. „Păi, și noi ciripim. Și noi migrăm iarna în țările calde.”. Degeaba. Pa-ta-picii n-au fost de acord. „Străinii trebuie să audă o singură voce: dacă exportăm și pa-ta-pici și pit-pa-laci o să-i derutăm, n-or să știe care e vocea reprezentativă a geto-dacilor. Și noi zicem și credem că nu e nici un dubiu, nu trebuie să mai căutăm la ouă, că noi pa-ta-picii vom reprezenta mai cu cinste Dacia. Noi și graiul nostru pa-ta-picesc.

Și, pentru că am pomenit de ouă. După un an și jumătate de purtat sub pene ideea, pa-ta-picii au produs un ou. Un ou mare, de circa 1 Kg (*). Ai fi zis că e un ou de dinozaur, și că vor să reînvie specia aceea dispărută, care umbla prin lume desculță, se sorea sau se buzura prin pășuni, surprinsă că lumea n-o prea băga în seamă și că nu făcea nimic pentru a o împiedica să dispară. Ba, am putea zice că pe acei dinozauri lumea i-a întâmpinat cu glaciațiune. Pa-ta-picii, ori că nu știau prea bine povestea dinozaurilor, ori că sperau că ulciorul nu merge de mai multe ori la izvor; adică, dacă au dispărut dinozaurii, n-or să dispară și păsările. Și chiar presupunând că acest pericol exista, ei – vulturii pa-ta-pici – aveau, pregătit din vreme, oul acesta. Din oul acesta puteau ieși oricând o mulțime de vulturi. Pentru că, trebuie să știți oul avea mai mulți bănuți. De aceea îl și botezaseră „Multiplu”. Împreună cu bănuții geto-dacilor, puseseră în ou și instrucțiunile de multiplicare: poziții, perioade de incubație, cine cu cine – toate descrise cu amănunte. De ai fi zis că scopul trimiterii oului în lume era de a face – peste tot în lume –

operația de înmulțire tot atât de eficientă ca la noi, la geto-daci.

Am putea scrie aici și de protestul ecologilor: dacă se înmulțeau, e drept, cu dichis, numai vulturii pa-ta-pici, puținele păsărele care n-ar fi făcut pa-ta-pic, ci cip-ci-rip, cra-cra, ga-ga, mac-mac, mac-donald, aveau să dispară în scurt timp, înghițite de vulturii cu extra-numerar. Ori aceștia – era știut – nu se mulțumeau cu viermișori sau râme. Nu se mulțumeau cu nimicuri. Îngrijorați, ecologii prognoza un haos ecologic global, care punea în pericol însăși teoria evoluționistă a lui Darwin. Dintr-o diversitate încântătoare, lumea se îndrepta spre o lume populată, condusă și hrănită numai de pa-ta-pici.

De protesta ar fi protestat și măritul Decebal, dacă n-ar fi zăcut otrăvit, cu Geoană peste Năpaste.

De protestat ar fi protestat și măritul Traian, dacă ar fi știut de planul pa-ta-pic. Și asta pentru că, pentru Traian, exportul acesta de valută forte (păsărici și ouă) ar fi fost un motiv de îngrijorare. Mai întâi pentru că oul acesta costase cam mult, și toate celelalte păsări care îi umpleau ograda și haznaua împărătească ar fi avut tot dreptul să cârâie. Și cârâiala e acceptabilă timp de 4 ani, că de-aia e împărăție, ca lumea să cârâie. Dar la alegeri nu mai merge: votul e bob numărat, contează orice păsărică. Votul îl ciugulești de peste tot. Un tron e făcut din toate boabele adunate. Nici boabele acelea risipite, geto-daci plecați pe alte meleaguri pe vremea când Burebista încurajase prea tare înmulțirea, interzicând avorturile, nici boabele acelea n-ar fi vrut Traian să le piardă. Dar el pusese șef la observatorul pa-ta-pic și, crezând că totul e în ordine, își văzuse liniștit de luptele cu aliații; că, pe dușmani, îi învinsese pe toți.

Revenind la treburile noastre, adică la Dicționar, noi ne-am bucura ca planul pa-ta-pic și oul proaspăt ouat să aibă succes deplin. Și ca în câteva sute de ani, toate popoarele să învețe să vorbească limba geto-dacă, pentru a auzi ciripitul pa-ta-pic în original. Iar dicționarul nostru, devenit din național – universal, să fie pe degetele tuturor. De aceea urmărim atent rostogolirea oului pa-ta-pic prin lume, ca nu cumva să pierdem momentul când va ieși ceva din el. Dacă va ieși vreodată ceva.

(*) Eromania, număr al publicației „Plural” editată de ICR.

